

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	8619201831
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8619201831.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. P. U., narodeného XX. X. XXXX, B., B. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-1C/45/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. februára 2024 sp. zn. 23Co/8/2023 - 250, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník - v súčasnosti Okresný súd Bardejov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 30. mája 2022 č.k. SK-1C/45/2019 - 162 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

1.1. V odôvodnení súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že ide o spor o ochranu osobnosti z dôvodu zásahu do súkromia života, avšak bezprostredne súvisí s porušením ochrany osobných údajov pri spracovaní žalovanej v rámci plnenia zmluvy o pripojení. Právny základ je daný v ust. § 9 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov. Toto zákonné ustanovenie priamo odkazuje na zákon o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z.z., kde v ust. § 56 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je uvedené, v akom rozsahu môže operátor získavať a spracúvať údaje účastníkov. Žalovaná na účely uzatvorenia zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Prvoinštančný súd tento spor považoval za spotrebiteľský, keďže právo na ochranu osobnosti žalobcu za zásah do súkromného života žalobcu súvisí bezprostredne so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami, ktorý je založený na základe zmluvy o pripojení.

1.2. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou miestnej príslušnosti, keď v zmysle vyššie

uvedeného považoval predmetný spor za spotrebiteľský a žalovanou uplatnenú námietku miestnej nepríslušnosti považoval za nedôvodnú. Poukázal na identickú právnu vec Okresného súdu Svidník vedenú pod sp. zn. 6C/29/2018 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/7/2021-530, v ktorom sa Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) nestotožnil s námietkou miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník, ktorú v konaní vzniesla žalovaná. Odvolací súd v danom rozhodnutí konštatoval, že „v danom prípade sa nepochybne jedná o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobcovia domáhajú primeraného zadosťučinenia, pričom tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepochybne možno subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/2012 (Hassová), kedy obdobne aj v tomto prípade keď Súdny dvor uviedol, že nemajetková ujma je v zmysle Smernice o zodpovednosti za škodu subsumovaná pod pojem škody. Z uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zložkou nároku na náhradu škody. V súvislosti s týmto konštatovaním možno uviesť, že Okresný súd Svidník je miestne príslušným súdom v zmysle ustanovenia § 19 písm. b) CSP, kedy popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že udalosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, a teda jej súčasti ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Svidník. Táto skutočnosť ohľadom úniku dokladov s osobnými dátami žalobcov nebola v konaní sporná, preto považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti odvolací súd za správne, aj keď z iných dôvodov než, na ktoré poukázal súd prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že miestna príslušnosť Okresného súdu vo Svidníku je daná ako osobitná miestna príslušnosť podľa § 19 CSP. Z tohto dôvodu nie je relevantné na tvrdenie žalovanej vznesenej v odvolacom konaní o miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie“. Súd prvej inštancie k citovanému doplnil, že odvolací súd v odôvodnení predmetného rozhodnutia neposkytol žiadnu argumentáciu proti miestnej príslušnosti podľa § 19 písm. d) CSP a iba uviedol, že vidí miestnu príslušnosť Okresného súdu Svidník iba podľa § 19 písm. b) CSP. Súd prvej inštancie napokon vzhliadol ako dôvod svojej miestnej príslušnosti aj dôvod podľa § 19 písm. d) CSP.

1.3. Po tom, čo prvoinštančný súd vyriešil otázku miestnej príslušnosti, zaoberal sa otázkou pasívnej vecnej legitímácie a považoval za pasívne legitimovanú stranu v spore spoločnosť Orange Slovensko, a.s. Dokumenty, ktoré boli nájdené a obsahovali osobné údaje žalobcu, a to žiadosti o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí, boli vyhotovené v súvislosti s plnením zmluvy o pripojení medzi žalobcom a žalovanou. Občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobcu má objektívny charakter, ktorý vyplýva z § 11 Občianskeho zákonníka. To, že žalovaná konala prostredníctvom svojich obchodných zástupcov nemá vplyv na pasívnu vecnú legitímáciu. Prvoinštančný súd mal jednoznačne preukázanú priamu príčinnú súvislosť medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy vo sfére zásahov do súkromia žalobcu a za primeranú výšku nemajetkovej ujmy považoval sumu 2.500 eur. Prihliadal pritom k preventívnej, sankčnej a predovšetkým satisfakčnej funkcii peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Uviedol, že symbolická náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 110 eur (ako vo veci 6C/29/2018) tieto funkcie podľa jeho názoru nespĺňa a nemá požadovaný účinok. Symbolická náhrada nemajetkovej ujmy by vzhľadom na všetky okolnosti tejto veci, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania bola v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti, javila by sa ako neprimeraná a žalovanej by sa „nedotkla“ spôsobom, ktorý by ju motivoval k zodpovednosti pri nakladaní s osobnými údajmi klientov.

1.4. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 27. februára 2024 sp. zn. 23Co/8/2023 - 250 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur, v časti nad zaplatenie sumy 500 eur ho zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2.1. V súvislosti s odvolacou námietkou týkajúcou sa miestnej nepríslušnosti prvoinštančného súdu odvolací súd dospel k záveru, že vo veci konal miestne príslušný súd. Predmetom konania je nárok

majúci základ v porušení práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka s uplatnením požiadavky na náhradu nemajetkovej ujmy. Zásadným pre posúdenie výhrady žalovanej bolo vyhodnotiť charakter takto definovaného nároku v tom zmysle, či nie je vo svojej podstate nárokom korešpondujúcim s nárokom na náhradu škody, pre ktorý môže platiť miestna príslušnosť daná na výber, keďže podľa § 19 písm. b) CSP je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Podľa Princípov európskeho deliktneho práva (Principles of European Tort Law, PETL), ktoré predstavujú v interpretačnej rovine podporný prameň, aj keď majú základ v súkromnej iniciatíve a preto ich treba vziať do úvahy je škodou, ktorá je spôsobená inému jednak škoda majetková ale aj nemajetková; nemajetková škoda predstavuje ujmu na slobode, dôstojnosti alebo iných osobných právach. Podľa odvolacieho súdu z uvedeného nevyplýva iné ako to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na osobných právach je možné subsumovať pod pojem škoda. Z vykonaného dokazovania mal za nepochybné, že udalosť únikom dokladov s osobnými údajmi, ktorá zakladá nárok, ktorý bol predmetom konania, nastala v súvislosti s osobnými dátami, t.j. osobnými právami žalobcu, čo ani sporné nebolo, ide tak o udalosť zakladajúcu nárok na náhradu škody, čím bola daná miestna príslušnosť Okresného súdu Svidník na základe § 19 písm. b) CSP.

2.2. Čo sa týka otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v konaní, odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, pričom v celom rozsahu na toto odôvodnenie poukázal. Mal za nepochybné, že žalobca vstupoval do právneho vzťahu so žalovanou, pričom táto konala prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaná aj keď konajúca prostredníctvom splnomocneného zástupcu zasiahla do osobnostných práv žalobcu tým, že nezabezpečila jeho osobné údaje pred prípadným zneužitím, pričom práve na tento prípad sa vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2712/2005, nakoľko sa jedná o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, teda inou právnickou osobou pri realizácii činnosti žalovanej a vtedy sa tento neoprávnený zásah pričíta tejto právnickej osobe, teda žalovanej. Konštatoval, že pokiaľ je jednoznačne preukázané (ako to bolo v tomto prípade), že došlo k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy konaním žalovanej, nie je relevantné použitie ustanovení zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko priamo z uvedeného zákona vyplýva záver, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti tak ako to využil žalobca v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu preto nemôže byť rozhodujúce ani rozhodnutie Úradu na ochranu osobných údajov, na ktoré sa odvoláva žalovaná, ktoré v súvislosti s jej zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení zákona o ochrane osobných údajov. Z tohto dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia námietka žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie nie je dôvodná. Doplnil, že nebyť spotrebiteľskej zmluvy, nedošlo by ani k vzniku tohto nároku, porovnaj C-147/16 a C-59/12 - rozsudky Súdneho dvora EÚ (pozri uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/6/2020 zo dňa 29. 04. 2021).

2.3. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd uviedol, že táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám, je tak závažným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadost'učinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolností a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu. V dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovo-právnych vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobcu bez náležitého dohľadu zo strany žalovanej značným spôsobom poskytlo podmienky pre zneužitie týchto údajov. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za sub-kategóriu práva na súkromie a to vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na Článok 8 Dohovoru, ako aj na ostatné právne predpisy. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu a preto je nutné tento derivát, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril, dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu tak dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a

proporcionálna. Primerané zadostučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti. V danom prípade sa morálna satisfakcia javí ako nepostačujúca a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: dĺžka protiprávneho konania, reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, škandalizácia osoby, opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

2.4. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci v kontexte s faktormi citovanými v predchádzajúcom bode pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 2.500 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality. Dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, činnosť žalovanej nevykazuje znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jeho prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným postavením žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje. Odvolací súd uvedomujúc si, že v obdobných veciach iné senáty odvolacieho súdu považovali za primeranú náhradu za nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur uviedol, že je možné sa stotožniť s „poľahčujúcimi okolnosťami“ stojacimi v pozadí jej zníženia v porovnaní so závermi súdov prvej inštancie, no nie však so samotnou výškou priznanej finančnej náhrady. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 110 eur vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu nepôsobí dostatočne satisfakčne ani sankčne a už vonkoncom nie preventívne, aby ju nútila správať sa voči citlivým údajom svojich klientov zodpovedne. Preto odvolací súd mal za to, že bol dôvod zasiahnuť do úvahy prvoinštančného súdu a výšku priznanej náhrady korigovať na sumu 500 eur, tak aby bol na jednej strane zohľadnený princíp proporcionality a na druhej strane zachovaný aj princíp racionality v práve.

2.5. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Podotkol, že u takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná, čo do základu nároku. Vo vzťahu požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd poukázal na to, že v tomto prípade žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy výška úkonu právnej služby vychádza z ust. § 10 ods. 10 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 2.000 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 91,29 eura. S poukazom na uvedenú skutočnosť preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácii § 257 CSP v danom prípade. Vzhľadom na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu či jej podnikanie. Podotkol, že každá strana sporu si musí byť vedomá skutočnosťou, že v prípade neúspechu bude niesť trovy konania. V prejednávanej veci odvolací súd nepovažoval za dôvodné upustiť od tejto zásady.

3. Proti výroku I. a súvisiacemu výroku III. rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Navrhla zrušiť obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. V podstatnom namietala, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, ďalej nepreskúmateľnosťou a nedostatkom dôvodov a to v spojitosti s jej námietkami, že vo veci konali a rozhodovali miestne nepríslušné sudy, keď v súvislosti s nedostatkom miestnej príslušnosti namietala, že

súdy nesprávne právne posúdili otázku, či v prípade žaloby žalobcu na ochranu osobnosti s uplatneným nárokom na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy ide o žalobu na náhradu škody alebo nie, resp. či v prípade žaloby žalobcu na ochranu osobnosti ide o spotrebiteľský spor a s ohľadom na rozhodnutie nepríslušných súdov bolo porušené (aj) jej právo na zákonného sudcu. Podľa dovolateľky bolo taktiež nesprávne rozhodnuté o trovách konania, keď odvolací súd dospel k záveru, že na strane žalovanej nie sú dané ekonomické dôvody, pre ktoré by bolo potrebné použitie moderačného práva, avšak ekonomickými dôvodmi žalovaná nikdy ani neargumentovala. Poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 06. júna 2019, ako aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3923/2011 z 29. marca 2012. Podotkla, že z uplatnenej sumy 5.000 eur žalobcovi bola priznaná suma 500 eur. Argumentovala, že v odvolaní uviedla viacero relevantných dôvodov, prečo by mal podľa nej odvolací súd, ak dôjde k právnomu záveru, že žalobcovi vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, uplatniť svoje moderačné právo podľa § 257 CSP. Odvolací súd sa touto právne významnou argumentáciou vo svojom rozhodnutí o náhrade trov konania (či už vzniku samotného nároku alebo použitia moderačného práva) nezaoberal a vo vzťahu k uvedenému absentuje akékoľvek odôvodnenie, prečo na ňu neprihliadol, prípadne prečo ju považuje za nesprávnu.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu dovolacích trov. Zdôraznil, že v skutkovo a právne identických veciach vychádzajúcich z toho istého bezpečnostného incidentu bola miestna príslušnosť bývalého Okresného súdu Svidník právoplatne konštatovaná všetkými odvolacími senátmi u viac než 140 dotknutých osôb. V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 225/2020 a sp. zn. II. ÚS 233/2022. Na margo aplikácie § 257 CSP uviedol, že v predmetnej veci neboli splnené žiadne podmienky pre možnosť aplikácie § 257 CSP o použití moderačného práva súdu, pretože nebolo možné konštatovať výnimočné okolnosti prípadu ani dôvody hodné osobitného zreteľa.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej v časti bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá

dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

11. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že sa odvolací súd náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, resp. namietala najmä nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

15. Dovolací prieskum v danej veci bol limitovaný posúdením prípadných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP a nie aj prípadným nesprávnym právnym posúdením vecí (§ 421 CSP) - ktoré žalovaná v dovolaní explicitne nenamietala, hoci aj nesprávne právne posúdenie implicitne z obsahu dovolania mohlo vyplývať [§ 124 ods. 1 CSP nesprávne posúdenie miestnej príslušnosti a z toho vyplývajúce dôsledky]] - ktoré dovolanie by však vzhľadom na napadnutý výrok odvolacieho súdu (500 eur) ex lege nebolo prípustné (§ 422 CSP). Uvedené platí aj v prípade odvolacieho rozhodnutia o trovách konania, proti ktorému dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je rovnako ex lege prípustné (§ 421 ods. 2 v spojení s § 357 písm. m) CSP). Dovolací súd v neposlednom rade dodáva, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu

odvolacieho súdu k právnomu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 CSP.

16. Najvyšší súd predostiera, že i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia, či nenáležité vysporiadanie sa s relevantnou argumentáciou dovolateľky je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom potvrdil do výšky priznaného nároku v sume 500 eur nárok v prospech žalobcu, pričom v medziach vymedzených dovolateľkou (posúdenie miestnej príslušnosti a z toho vyplývajúce dôsledky a trov konania) právne konformným i dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo vo veci konal miestne príslušný súd a prečo priznal žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu, resp. prečo nebol dôvod na uplatnenie ustanovenia § 257 CSP.

17. Pokiaľ žalovaná v konaní i v rámci odvolania namietala, že vo veci konal miestne nepríslušný súd a (iba) v tejto súvislosti bolo potom porušené jej právo na zákonného sudcu, dovolací súd upriamuje pozornosť na bod 41. rozsudku súdu prvej inštancie (keďže konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok) a bod 9. rozsudku odvolacieho súdu. Už súd prvej inštancie v danom bode poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/7/2021-530, ktorý v súlade s rozsudkom Súdneho dvora z 24. októbra 2013 vo veci C-22/2012 (Hassová) subsumoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pod pojem škoda. Odvolací súd v bode 9. svojho rozsudku doplnil záver súdu prvej inštancie o nedôvodnosti vznesenej námietky len v tom smere, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na osobných právach je možné subsumovať pod pojem škoda, pričom pri tejto svojej interpretácii podporne použil Princípy európskeho deliktneho práva. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že udalosť, ktorá zakladala nárok na náhradu škody a teda jej súčasti ako nemajetkovej ujmy, nastala v obvode Okresného súdu Svidník. Táto skutočnosť nebola v konaní sporná, preto odvolací súd s poukazom na § 19 písm. b) CSP považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom ustálenia jeho miestnej príslušnosti za správne. Najvyšší súd si je vedomý rôznorodej odbornej polemiky v právnych kruhoch o tom, či nemajetkovú ujmu možno v širších súvislostiach subsumovať pod právny inštitút náhrady škody (v prospech pozri napr. R 8/2018, či III. ÚS 666/2016, pozn.), na čo v podanom dovolaní poukazovala aj žalovaná. Na strane druhej odvolacím súdom vyslovený názor, podporený eurokonformným výkladom vyplývajúcim z vyššie uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora nemožno celkom zjavne považovať za svojvoľný, neudržateľný alebo prijatý v zrejmom omyle, teda za taký, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Inak povedané táto námietka žalovanej nemala dostatočnú intenzitu na vyslovenie porušenia práva na spravodlivý proces.

18. Žalovaná tiež namietala vady rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania, ktorým bola zaviazaná na trovy v plnom rozsahu (trovy niekoľkonásobne prevýšili priznanú istinu), pričom odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal aj s jej argumentáciou o potrebe uplatnenia moderačného opatrenia podľa § 257 CSP. Podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa aj v časti trov konania náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd výrok o priznaní náhrady trov konania v prospech žalobcu odôvodnil uplatnením zásady úspechu, ktorá sa v spore o ochranu osobnostných práv v musí odvíjať od rozhodnutia o základe nároku (či došlo alebo nedošlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu) bez ohľadu na priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy; ako aj neexistenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, keďže výška odmeny za jeden úkon právnej služby advokáta je vyhláškou č. 655/2004 Z.z. pevne určená na sumu 91,29 eura, čo nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by bola spôsobilá ohroziť jej podnikanie. Takéto zdôvodnenie, jeho obsah a rozsah podľa dovolacieho súdu nemožno označiť ako nezrozumiteľné či nedostatočné v takej intenzite, že by to zakladalo porušenie práva na spravodlivý proces. Je potrebné pripustiť, že odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia výslovne nereagoval na niektoré námietky žalovanej, nešlo však o argumenty, ktoré by boli kľúčové a ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie.

19. Odvolací súd sa zaoberal s kľúčovou námietkou žalovanej týkajúcou sa miery úspechu a neúspechu

žalobcu v peňažnom vyjadrení. Dovolací súd poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 233/2022 a stotožňuje sa s argumentom odvolacieho súdu, že pokiaľ súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda mu patrí plný nárok na náhradu trov konania. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (obdobne III. ÚS 475/2018, II. ÚS 399/2019, II. ÚS 397/2020, I. ÚS 24/2021, II. ÚS 208/2025). Nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnosti nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať. Stanoviť mieru úspechu v takejto veci v závislosti od vzťahu meritórneho rozhodnutia o výške náhrady ujmy k žalobnému petitu by nespĺňalo požiadavku spravodlivosti. V prípadoch, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu, nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Za základné sa v týchto prípadoch považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 926).

20. Vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 257 CSP je potrebné uviesť, že každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu ustanovenia § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa“. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), resp. za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Dôvody hodné osobitného zreteľa zákon neuvádza ani exemplifikatívne a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by dával súdu voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v konkrétnej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

21. Okolnosti sporu, ktoré sú jedným z kritérií pri rozhodovaní o aplikácii alebo neaplikácii dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, svedčia v neprospech žalovanej. O určitej miere zodpovednosti žalobcu za výsledok konania by bolo možné uvažovať v prípade, ak by žalovaná v rámci predžalobných rokovaní alebo aj v priebehu súdneho konania uznala svoju zodpovednosť za nemajetkovú ujmu a v primeranej časti nárok žalobcu uspokojila. K tomu ale nedošlo, preto zostala plná procesná zodpovednosť za výsledok konania na strane žalovanej, čomu zodpovedalo aj rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania a o neaplikácii ustanovenia § 257 CSP.

22. Dovolací súd záverom považuje za vhodné zopakovať, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Odvolací súd teda zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho v rozsahu dovolacích výhrad viedli k rozhodnutiu. Jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny alebo právne nekonformný, teda v danom prípade dovolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, resp. nedostatočne odôvodnené. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany konania, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

23. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c) CSP.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3

veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.